

7/6128
7/6129
7/6142

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 170
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

15 OCAK 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 22.12.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 10283 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Bülent BARATALI' ya ait 7/6128, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/6129 ve Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL' e ait 7/6142 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/6128 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/6129 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/6142 (1 sayfa)

7/6128

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Bülent BARATALI
İzmir Milletvekili

Esas no :7/6128

Tanım ve Köyisleri Bakanlığı sirkülerinde yer alan bilgiler doğrultusunda gırgır ile yapılan su ürünleri avcılığı için 18 metre derinlik şartı aranmaktadır. 18 metre derinlikte yapılan avcılık ise kıyı ekosistemine büyük zarar vermektedir. 40 metre derinliğe kadar varlık gösteren deniz çayırları (posidonia oceanica) tahrip olmaktadır. Oysa aynı sirkülerde deniz çayırlarının koruma altında olduğu belirtilmektedir. Ayrıca kıyıya yakın ve 18 metre derinlikte yapılan avcılıkta ağ gözenekleri birbirinin üzerine kapanarak ağlar torba şeklini almakta ve yavru balık, kalamar vb. su ürünlerini telef etmektedir. Büyümeden ve üreyemeden yok edilen yavruların avlanması gelecek yıllarda balıksız denizlere neden olacaktır. Bu bağlamda;

SORU 1) Bakanlık sirkülerinde yer alan su ürünleri avcılığı ile ilgili değerlerin kıyılarımızı, deniz varlıklarımızı ve balıkçılığımızı yeterince koruduğunu düşünüyor musunuz?

CEVAP 1) Bakanlığımız, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu uyarınca günün değişen koşullarına, teknolojik gelişmelere ve yapılan bilimsel araştırma sonuçlarına göre balıkçıların sosyo-ekonomik durumlarını da dikkate alarak su ürünleri avcılığı ile ilgili düzenlemeleri belli dönemde yürürlükte kalmak üzere Tebliğ şeklinde hazırlayarak Resmi Gazete’de yayınlamaktadır.

1 Eylül 2008 - 31 Ağustos 2012 Avlanma döneminde uygulanmak üzere hazırlanan Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 2/1 Numaralı Tebliğ 21 Ağustos 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Tebliğ kapsamında su ürünleri avcılığına, yer, zaman, tür, boy, derinlik, mesafe, avlanma araç ve gereçleri bakımından düzenlemeler getirilmekte, nesli tehlikede olan türlerin avcılığı tamamen yasaklanmaktadır. Bu düzenlemeler uluslar arası normlara uygun olup, Akdeniz’e kıyısı olan ülkelerin üyesi olduğu Genel Akdeniz Balıkçılık Komisyonu ve 43 ülkenin üyesi olduğu Uluslararası Atlantik Ton Balıklarının Koruma Komisyonunun balıkçılıkla ilgili olarak aldıkları kararları da ihtiva etmektedir. Ülkemiz uygulamaları çoğu kurallar bakımından Akdenize kıyısı olan ülkelere daha ileri ve koruyucu durumdadır.

Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 2/1 Numaralı Tebliğ ile bir taraftan uygun yer ve zamanda, uygun büyüklükteki türlerin avlanarak insan tüketimine sunulması, dolayısı ile ekonomik katkı sağlaması diğer taraftan da su ürünleri türlerine yaşamlarında en az bir kez yumurta bırakma şansı tanınarak su ürünleri stoklarımızın sorumlu ve sürdürülebilir kullanılması hedeflenmiştir.

Tebliğ ile su ürünlerinin üreme dönemlerinde kitlesel av yöntemleri olan trol avcılığı bütün denizlerimizde 15 Nisan - 15 Eylül, gırgır avcılığı 15 Nisan - 31 Ağustos arası yasaklanmıştır. Marmara denizi ve boğazlar ile detay düzenlemeleri 2/1 Numaralı Tebliğde yer alan Akdeniz ve Ege denizinde, balıkların üreme, beslenme ve yaşam alanı açısından önem taşıyan koy ve körfezlerin bazı kesimleri trol avcılığına kapatılmış bulunmaktadır. Ayrıca, trol avcılığı Ege denizinde 1,5 mil, Akdeniz’in genelinde 2 mil, bazı kesimlerinde 3 mil ve Karadeniz’de 3 mil içerisinde yasaklanmıştır. Bunun yanı sıra su ürünleri türlerine göre üreme dönemleri dikkate alınarak zaman ve boy yasakları getirilmiş bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler getirilirken, ilgili bilimsel kuruluşların, ilgili kamu kuruluşlarının, Bakanlığımızın su ürünleri araştırma enstitülerinin, il müdürlüklerimizin görüşleri

alınmaktadır. Bu görüşler, sektörü bir bütün olarak temsil edecek şekilde oluşturulan istişare kurulunda değerlendirilerek, Tebliğ ile getirilecek düzenlemeler belirlenmektedir.

Düzenlemeler yanında bunların takip ve kontrolleri de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla Bakanlığımız bir taraftan su ürünleri bilgi sistemini devreye koyarak, balıkçıların karaya çıkış noktaları ile ilgili düzenlemeler yaparak, balıkçı barınaklarında 34 adet balıkçılık idari binasının inşasını, tefrişini ve personel görevlendirmesini yaparak, karaya çıkış noktalarında kontrollere ağırlık verirken diğer taraftan gelişen teknolojiye uygun olarak balıkçı gemilerinin avcılık faaliyetlerini uzaktan algılama yöntemi ile izleyecek olan sistemi devreye koymuş bulunmaktadır. 2009 yılı Temmuz ayından itibaren 15 m ve üzeri balıkçı gemileri bu sistemle izlenebilecek ve yasadışı balıkçılık faaliyetlerinin önlenmesine dolayısı ile deniz varlıklarımızın korunmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Bakanlığımız su ürünleri kaynaklarının korunmasında ve izlenebilirliğin sağlanması dahil sektörün tamamına yönelik güncel konularda yenilikler sağlayacak Su Ürünleri Yasa Tasarısını hazırlayarak yüce meclisin gündemine getirmiştir.

SORU 2) Gırgır ile yapılan su ürünleri avcılığının kıyıya uzaklık ve derinlik değerleri açısından kıyılardan en az 1.5 mil açıkta ve 40 metreyi aşan derinliklerde yapılmasına yönelik yaklaşımlara bakanlık olarak bakış açınız nasıldır?

CEVAP 2) Göçmen balıkların avcılığı genellikle gırgır ağları ile yapılmaktadır. Gırgır avcılığında mevcut düzenlemelerimiz derinlik esasına göre getirilmiştir. Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 2/1 Numaralı Tebliğ ile Asin, Gökova, Çandarlı, Güvercinlik, Fethiye, Finike, Saros, İzmit, Taşucu, körfezleri ile Kazıklı limanının bazı kesimleri, Marmara denizinde adalar civarı, İstanbul ve Çanakkale boğazlarının bazı kesimleri gırgır ile avcılığa kapatılmıştır. Bu yerler dışında 10 kulaç'tan daha sığ sularda gırgır ağları ile avcılık yapılması yasaklanmış, ağ derinliği 90 kulaç ile sınırlandırılmıştır.

Gırgır avcılığında 50 m. ye kadar derinlik şartı getirilebilmesi hususu gündemimizde olup, değerlendirmelerimiz devam etmektedir.

SORU 3) İzmir korfezinin önemli bir balık rezerv alanı olmasının yanı sıra Karaburun yarımadasının Akdeniz Foku habitatı olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak Bern ve Barselona örneğinde olduğu gibi koruma altına alınması ve gırgır ile yapılan su ürünleri avcılığının açık denize alınması konusunda bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 3) Taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerimiz gereği avlanması tamamen yasaklanmış deniz canlılarının avcılığı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 2/1 Numaralı Tebliğ'in 16 ncı maddesi kapsamında Ülkemizde de yasaklanmıştır.

Ayrıca, Tebliğ'in 5 inci maddesi ile fok habitatı olarak önem arz eden yerlerden olan Karaburun yarımadası, Mordoğan beldesi, Ardıç burnu ile Ege Üniversitesi Ziraat Deneme İstasyonu arasında 20 m. derinliğe kadar olan alan avcılığa tamamen kapatılmış, Foça ilçesi Arslan burnu ile Deveboynu burnu mevkiinde ise uzatma ağları ve parakete ile avcılık dışında diğer avlanma araçlarıyla avcılık yapılması yasaklanmıştır.

Balıkçılarımızın karasularımız dışındaki uluslararası sularda avcılık yapması için Ege denizinde gırgır avcılığına, Akdeniz'de gırgır ve trol avcılığına belli dönemlerde izin verilmektedir. Gırgır ve trol avcılığında açık deniz balıkçılığının geliştirilmesi hedeflerimiz arasındadır.